

قرار می‌گیرد؟

«اندیشه ایرانی، روایت جهانی» بیشتر یک عنوان و شعار برای جشنواره است و قرار نیست به محدودیتی برای انتخاب و داوری تبدیل شود. به‌ویژه در بخش بین‌الملل، درست نیست شعاری مربوط به یک کشور را به‌عنوان چارچوب ارزیابی همه آثار قرار دهیم.

در بخش ملی هم ما معتقد نیستیم که شعار باید داوری را محدود کند. در دوره چهارم و سوم جشنواره، آنچه برای ما اهمیت دارد، پویایی سینما و ظرفیت تجربه‌گرایی است. از سال گذشته رویکرد بین‌رشته‌ای نشست‌ها را آغاز کردیم و امسال این رویکرد قوت بیشتری پیدا کرده است. از متفکران و فرهیختگان حوزه‌های مختلف دعوت کرده‌ایم و در زمینه سینما هم سراغ استادانی رفته‌ایم که نگاه کلان آن‌ها به جهان معاصر و سینمای امروز می‌تواند پنجره‌های تازه‌ای به روی فیلم‌سازان باز کند.

به‌نظم ما وارد دنیای تازه‌ای شده‌ایم و گفت‌وگو‌ها ما با جهان همچنان ادامه دارد. این شعار هم می‌تواند یادآوری کند که چه داشته‌های فرهنگی و تاریخی مهمی داریم و چگونه می‌توانیم آن‌ها را با زبان امروز سینما روایت کنیم. **اگر فیلم‌سازی تجربه‌ای مبتنی بر واقعیت داشته باشد، اما نگاهش با دیدگاه مدیران سینما همخوان نباشد، آیا انجمن از او حمایت می‌کند؟**

ما هیچ محدودیتی جز زبان سینما برای خودمان تعیین نکرده‌ایم. نخستین چیزی که به یک فیلم امتیاز می‌دهد، فیلم‌بودن آن و ویژگی‌هایی است که آن را به سینمای امروز نزدیک می‌کند.

گاهی با تجربه‌هایی روبه‌رو می‌شویم که از سینمای امروز عقب مانده‌اند؛ نه از نظر تکنیکی و نه از نظر روایت و درام، ارتباطی با زمانه ما ندارند. اما هر قصه‌ای که بتواند زبان خودش را برای روایت پیدا کند، ارزش بررسی دارد.

در انتخاب آثار، علاوه بر تکنیک سینما که فیلم‌نامه هم بخشی از آن است، فرهنگ عمومی اهمیت دارد. فیلم‌سازان کوتاه معمولاً پیشرو هستند و امسال هم تعداد زیادی فیلم اولی داشتیم که آثارشان از نظر کیفیت، گاهی جلوتر از فیلم‌های چندم برخی فیلم‌سازان بود.

امسال حضور تهیه‌کنندگان حرفه‌ای و بازیگران شناخته‌شده در فیلم‌های کوتاه بیشتر به چشم می‌آید. این حضور به اعتبار فیلم کوتاه کمک می‌کند یا ممکن است سایه‌ای بر آثار فیلم‌سازان جوانی بیندازد که سرمایه و امکان استفاده از چهره‌ها را ندارند؟

با احترام به همه همکارانم، از بازیگران، فیلم‌برداران، تدوینگران، صداگذاران و دیگر عوامل حرفه‌ای که بخشی از زمان خود را به فیلم کوتاه اختصاص می‌دهند، تشکر می‌کنم. این همراهی می‌تواند بسیار ارزشمند باشد.

برای بعضی از چهره‌های حرفه‌ای، فیلم کوتاه فرصتی است تا به نیازهای فرهنگی و فکری خود بپردازند؛ نیازهایی که ممکن است در سینمای بلند و در طول سال امکان دنبال کردن آن‌ها را نداشته باشند.

البته باید میان «بازیگر خوب» و «بازیگر چهره» تفاوت قائل شویم. ما در سینمای کوتاه بازیگران بسیار خوبی داریم که به‌طور مستمر در این حوزه کار می‌کنند، چه شناخته‌شده باشند و چه نباشند. حضور بازیگران حرفه‌ای در کنار این گروه می‌تواند به کیفیت فیلم‌ها کمک کند.

اگر سینما را دارای سه ضلع فیلم‌نامه، تکنیک و شخصیت‌های فیلم بدانیم، بازیگران هم یکی از اضلاع مهم آن هستند. به‌نظم سینمای کوتاه امروز در این زمینه

نیز به بلوغ رسیده است.

این اتفاق به معنای کم‌اهمیت شدن بازیگران جوان یا آثار کم‌هزینه نیست. ما فیلم‌برداران، تدوینگران و صداگذاران بسیار خوبی داریم که گاهی از نظر کیفیت و به‌روز بودن، جلوتر از جریان رایج سینمای بلند حرکت می‌کنند. فیلم کوتاه در بسیاری از بخش‌های فنی و هنری، بستری حرفه‌ای برای تجربه و پیشرفت است.

جشنواره فیلم کوتاه تهران در سال‌های اخیر اعتبار قابل توجهی پیدا کرده و امسال هم شاهد حضور فیلم‌سازان حرفه‌ای در بخش مستند هستیم. این اعتبار از کجا می‌آید و چه چیزی آن را حفظ می‌کند؟

امسال در بخش مستند، حضور تعداد زیادی از چهره‌های معتبر این حوزه را شاهدیم؛ از پیشکسوتان تا فیلم‌سازان جوان. بسیاری از آن‌ها در طول سال فعال‌اند، اما اینکه قالب فیلم کوتاه را برای آثارشان انتخاب کرده‌اند، اتفاق خوشحال‌کننده‌ای است و به اعتبار بخش مستند جشنواره کمک می‌کند.

در جشنواره تلاش کردیم با افزایش باکس‌های نمایش، فرصت بیشتری برای دیده‌شدن آثار فراهم کنیم. سال گذشته در بخش داستانی هشت باکس نمایش داشتیم که حدود ۸۰۰ دقیقه فیلم را در بر می‌گرفت. امسال این تعداد به ۱۱ باکس رسیده و مجموع زمان نمایش از هزار دقیقه فراتر می‌رود. اگر محدودیت‌های جشنواره اجازه می‌داد، شاید یک یا دو باکس دیگر هم به آن اضافه می‌کردیم.

وظیفه ما این است که بستر گسترده‌ای برای نمایش آثار ملی و ارتباط با آثار بین‌المللی فراهم کنیم. در بخش بین‌الملل نیز برنامه‌هایی برای مرور آثار برگزیده جشنواره‌های مختلف در نظر گرفته‌ایم؛ از سینمای مکزیک و آفریقا تا ترکیه، عراق، جهان عرب و روسیه. پس از نمایش این آثار، نشست‌هایی با حضور مهمانان و صاحب‌نظران برگزار می‌شود تا امکان گفت‌وگو درباره تجربه‌های سینمایی کشور‌های مختلف فراهم شود.

البته جشنواره همیشه با انتقادهایی روبه‌روست. من پیش از تجربه دبیری هم در سال‌های مختلف داور بوده‌ام و حالا بهتر می‌فهمم که از بیرون، جشنواره بیشتر محل نمایش و حمایت از فیلم‌سازان دیده می‌شود؛ اما از درون، بعضی‌ها آن را محل خطر برای خودشان می‌دانند.

به دلیل اعتبار و قدمتی که جشنواره فیلم کوتاه تهران دارد، فارغ از اینکه چه کسی دبیر آن باشد، ممکن است عده‌ای از جهات مختلف به آن حمله کنند یا درباره‌اش فضا سازی شود؛ بدون اینکه ادعاها پشتوانه علمی یا آماری دقیقی داشته باشند.

انتقادهایی درباره سلیقه‌ای بودن انتخاب و داوری آثار مطرح می‌شود. چه سازوکاری برای اعتمادسازی در این زمینه وجود دارد؟

من از مخاطبان دعوت می‌کنم فیلم‌های جشنواره را ببینند و تنوع آثار را بررسی کنند. بعد از تماشای فیلم‌ها می‌توانیم دوباره درباره این موضوع صحبت کنیم.

به‌نظم ادعای سلیقه‌ای بودن انتخاب‌ها، اگر پشتوانه آماری و مصداق مشخصی نداشته باشد، نمی‌تواند به‌تنهایی مبنای قضاوت قرار بگیرد. تنوع آثار امسال و کیفیت فیلم‌هایی که از مسیرهای مختلف به جشنواره رسیده‌اند، بخشی از واقعیت این دوره است.

حضور مدیران جشنواره‌ها و بخش‌کنندگان خارجی چه کمکی به فیلم‌سازان می‌کند؟ آیا این ارتباط‌ها می‌تواند به نمایش جهانی و حتی درآمدزایی

فیلم‌های کوتاه منجر شود؟

برای این موضوع دو ایده داریم. یکی از آن‌ها عملیاتی شده و آن راه‌اندازی بخش بخش بین‌الملل در انجمن است. آقای عطا مجابی، مدیر بین‌الملل انجمن، در این مسیر نقش مهمی داشته‌اند. تلاش ما این است که فیلم‌های کوتاه را، نه فقط آثاری که در جشنواره انجمن تولید شده‌اند، در مسیر پخش قرار دهیم.

ایده دیگر، ایجاد بازار فیلم و شکل دادن به گفت‌وگو میان تهیه‌کنندگان، پخش‌کنندگان و فیلم‌سازان کوتاه بود. دوست داشتیم امسال هم این بازار را برگزار کنیم، اما به دلایل اقتصادی و نیاز به فراهم کردن زیرساخت‌های لازم، اجرای آن دشوار بود.

در عوض، به این جمع‌بندی رسیدیم که حضور مدیران جشنواره‌ها و افرادی که در جشنواره‌های بزرگ فعالیت می‌کنند، می‌تواند فرصت ارتباط مستقیم را فراهم کند. برخی از این مهمانان در هیئت‌های داوری حضور دارند و فیلم‌سازان می‌توانند با آن‌ها گفت‌وگو کنند.

به‌نظم فیلم‌سازان نباید فرصت حضور مهمانان بین‌المللی را از دست بدهند. این ارتباط‌ها می‌تواند در پهنه تازه‌ای برای شناخت جشنواره‌ها، پخش‌کنندگان و بازارهای مختلف باز کند؛ هرچند هیچ ارتباطی به‌تنهایی تضمین‌کننده نمایش جهانی یا درآمدزایی نیست.

برخی فیلم‌سازان، فیلم کوتاه را سکوی پرتابی برای ساخت فیلم بلند می‌دانند. اگر فیلم‌سازی پس از حضور در جشنواره نتواند به سینمای بلند راه پیدا کند، آیا انجمن مسئولیتی در قبال ادامه مسیر او دارد؟

لژما کسی که در فیلم کوتاه موفق است، در فیلم بلند هم موفق نخواهد بود و برعکس. بعضی فیلم‌سازان در قصه‌گویی و زمان‌بندی فیلم کوتاه دچار مشکل می‌شوند، در حالی که ممکن است در قالب بلند توانایی‌های دیگری داشته باشند.

برای بعضی‌ها، فیلم کوتاه تجربه‌ای است که می‌خواهند آن را ادامه دهند و زبان شخصی خود را در همین قالب حفظ کنند. برای بعضی دیگر، تجربه‌گرایی در فیلم کوتاه می‌تواند مقدمه‌ای برای ورود به فیلم بلند باشد. هر دو مسیر قابل احترام است.

اما انجمن سینمای جوانان متولی ساخت فیلم بلند نیست و این موضوع جزو وظایف اصلی آن قرار نمی‌گیرد. اگر فیلم‌سازی توانایی کار در قالب‌های مختلف را داشته باشد، ما تا جایی که بتوانیم کمک می‌کنیم؛ اما قرار نیست فضایی ایجاد کنیم که هر فیلم‌ساز پس از ساخت فیلم کوتاه، الزاماً به سمت فیلم بلند برود. اولویت ما حفظ تداوم و کیفیت فیلم کوتاه و همچنین تداوم نسل‌ها در این حوزه است. به همین دلیل، انرژی اصلی انجمن باید صرف ایجاد شرایط مناسب برای تولید و آموزش فیلم کوتاه شود.

در این مدت، مهم‌ترین کاری که برای حل مشکلات فیلم‌سازان جوان انجام داده‌اید چه بوده است؟ چه مشکلاتی همچنان باقی مانده‌اند؟

باید بپذیریم که مسائل اقتصادی در دو سال گذشته بر برنامه‌های ما تأثیر گذاشته است. بسیاری از طرح‌هایی که در برنامه اولیه من یا در گفت‌وگوهای نخست با آقای فریدزاده مطرح شده بود، هنوز به شکل کامل اجرا نشده‌اند.

من فکر کردم انجمن برای آینده فیلم کوتاه و آموزش فیلم‌سازی، پیش از هر چیز به تقویت زیرساخت‌ها نیاز دارد؛ نه صرفاً تبلیغات مقطعی برای برنامه‌هایی که شاید

اثرگذاری کوتاه‌مدت داشته باشند.

در حوزه آموزش، تلاش کردیم زیرساخت‌هایی مانند آموزش آنلاین، شیوه‌ثبت‌نام و کلاس‌های دانش‌افزایی اساتید را توسعه دهیم. اساتید ما در شهرهای مختلف فعالیت می‌کنند و گاهی فاصله جغرافیایی باعث می‌شد برگزاری کلاس‌ها یا دوره‌های آموزشی دشوار شود. اکنون بخش بیشتری از این فرایند در بستر آنلاین انجام می‌شود.

البته این مسیر هنوز جای کار زیادی دارد، به‌ویژه با توجه به سرعت تغییرات در صنعت آموزش. در حوزه تولید نیز امسال تلاش کردیم شیوه‌پیچینگ، امتیازدهی، برآوردها و قراردادهای بازنگاری کنیم. شاید این تغییرات از بیرون جذاب به نظر نرسند، اما امیدوارم به شکل‌گیری روندی پایدار در آموزش و تولید منجر شوند.

یکی از برنامه‌های شما توسعه آموزش پویانمایی است. چرا این حوزه را در اولویت قرار داده‌اید و قرار است امکانات آن چگونه در اختیار هنرجویان شهرستانی قرار بگیرد؟

امروز پویانمایی برای بسیاری از جوانان جذاب است. آن‌ها به برنامه‌نویسی، گرافیک و فناوری‌های جدید علاقه دارند و از انیمیشن‌ها، انیمه‌ها و بازی‌های رایانه‌ای تأثیر می‌گیرند. به همین دلیل فکر کردیم توسعه آموزش پویانمایی باید یکی از برنامه‌های جدی انجمن باشد.

با همکاری بنیاد پویانمایی، طراحی و اجرای سرفصل‌های آموزشی را آغاز کرده‌ایم. در مرحله بعد، امیدواریم پس از تأمین منابع لازم، تجهیزات آموزشی و امکانات مورد نیاز این حوزه را در دفتر انجمن مستقر کنیم.

قرار است در نیمه دوم سال، به‌صورت آزمایشی در سه دفتر دوره جامع پویانمایی آغاز شود و امیدواریم سال آینده بتوانیم آن را در سراسر کشور گسترش دهیم.

مانمی‌توانیم جز به این شکل رفتار کنیم که امکان آموزش و دسترسی به تجهیزات را به شهرهای مختلف ببریم. ترجیح نمی‌دهیم جوانی برای دستیابی به دانش فیلم‌سازی و امکانات مورد نیازشان ناچار به مهاجرت به پایتخت شود.

تلاش ما این است که آموزش و امکانات را در شهرهای مختلف فراهم کنیم تا هنرجویان بتوانند باتکیه بر فرهنگ، معماری، سنت‌ها و زیست‌بوم خودشان، از زبان امروز سینما استفاده کنند و آثار بیشتری تولید کنند.

در این دو سال بخش زیادی از وقت شما صرف مدیریت انجمن شده است. آیا قصد دارید به‌زودی به کارگردانی و بازیگری برگردید؟

این برنامه‌ها زمان و انرژی زیادی می‌طلبند و من هم با علاقه و عشق این کار را انجام می‌دهم. تا زمانی که این مسئولیت بر عهده من است، امیدوارم بتوانیم برنامه‌های نیمه‌تمام را به نتیجه برسانیم و امکانات مورد نیاز فیلم‌سازان جوان را فراهم کنیم.

اما نمی‌توانم پنهان کنم که برای فیلم‌سازی دل‌تنگ شده‌ام؛ خیلی زیاد. از ۱۷ یا ۱۸ سالگی درگیر این کار بوده‌ام و زندگی روزمره‌ام با سینما تعریف شده است. اگر فضای انجمن تا این اندازه برایم جذاب و دلگرم‌کننده نبود، شاید ادامه این مسیر برایم دشوارتر می‌شد. در این دوره دو فیلم‌نامه کار کرده‌ام که یکی از آن‌ها در آستانه جمع‌بندی است. نویسنده این فیلم‌نامه، خانم نامداری است و به‌زودی با یکی از تهیه‌کنندگان درباره شرایط تولید آن گفت‌وگو می‌کنیم.